

Специалното образование дава на човѣка ограничени знания и известни навици, Общото образование пъкъ дава на сѫщия широко и пълно свѣторазбиране. То му отваря очите, за да може да разбира всестранно живота на вселената — отъ безкрайно малките атоми до безкрайно необхватните небесни пространства, отъ микроскопическите клетчици, отъ които сѫ направени организмите, до народите и племената, които съставляват човѣчеството.

Както свѣтът е единъ, тъй и общото образование е едно. Наистина, за по-удобно изучаване единъ и сѫщи предметъ, едно и сѫщо явление се изучава чрезъ разните науки отъ разните страни, ала само **задружността** на науките може да ни даде възможност да разберемъ цѣлия предметъ или цѣлото явление.

Физиологията и историята на пръвъ погледъ ни се виждатъ чужди една на друга. Обаче само знанието и разбирането на едната и другата ни даватъ възможность да се опознаемъ съ човѣка, който представя отъ себе си не само организъмъ, но и съзнателъ исторически деятель.

Очевидно е, че безъ **общо образование** човѣкъ не може да добие нуждното разбиране на каквото и да било явление, а това ще рече — той не може да бѫде и добъръ специалистъ. За да изкарва прехраната си, човѣкъ трѣбва да има известна специалност; за да бѫде той добъръ специалистъ, трѣбва да има общо образование.

Презъ старитѣ и срѣдните вѣкове нѣмало такава специализация на труда, каквато виждаме днесъ. Обеспечени отъ труда на низшите класи, тогава малцинството-благородници имали пълна възможност да се занимаватъ само съ личното си самоусъвършенствуване.

Новите вѣкове представляватъ съвсемъ друга картина: въ много случаи общото образование отстѫпва предъ специалното. А съзнато е, че специалното образование не трѣбва да заглушава, ами да допълва общото. Едното е необходимо за другото. Едното безъ другото е немислимо.

Ето защо стремежът къмъ общо образование все повече и повече си пробива путь, даже и срѣдъ хората на физическия трудъ. Изтощени, уморени, измѣжчени отъ работа, и тия хора неудържимо се стремятъ къмъ **свѣтлината**.

(Преводъ).